

ZİMBABVE ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	4
3. DIŞ TİCARET.....	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:	15

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Zimbabve Cumhuriyeti
Nüfus	16,16 milyon (IMF 2023)
Dil	İngilizce, Shona, Ndebele ve yerel lehçeler
Yüzölçümü	390.757 km ²
Başkent	Harare
Başlıca Şehirleri	Bulawayo, Chitungwiza, Gweru
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Emmerson Dambudzo MNANGAGWA
Para Birimi	Bond

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: UN, AU, SADC, AfDB, ACP, COMESA, FAO, G-15, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, NAM, OPCW, PCA, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNISFA, UNMIL, UNMISS, UNOCI, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

Zimbabve Cumhuriyeti, Afrika kıtasının güneyinde; Mozambik, Zambiya, Botswana ve Güney Afrika Cumhuriyeti ile çevrelenmiş denize kıyısı olmayan bir ülkedir. Ülkenin güneyinde Limpopo Nehri bulunmakta olup, kuzeyini çevreleyen Zambezi Nehri ise Zambiya ile doğal sınırını oluşturmaktadır. Zambezi Nehri üzerinde bulunan Viktorya Şelalesi dünyanın en büyük şelalesini oluşturmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Zimbabve Cumhuriyeti 18 Eylül 1980 yılında İngiltere'den bağımsızlığını almış olup, 1980'den beri Birleşmiş Milletler'in üyesidir. Ülke 8 eyalet (Manicaland, Mashonaland Central, Mashonaland East, Mashonaland West, Masvingo, Matabeleland North, Matabeleland South, Midlands) ve 2 eyalet statüsünde şehir (Bulawayo ve Harare) olmak üzere idari bakımdan 10 bölgeye ayrılmıştır.

Ülkede Temsilciler Meclisi ve Senato'dan oluşan iki meclisli bir parlamenter sistem bulunmaktadır. 210 üyeli Temsilciler Meclisi halkoyuyla 5 yıllık dönem için seçilmektedir. 2007 yılında yapılan anayasa değişikliğine göre 93 üyeli Senatonun 60 üyesi seçimle işbaşına gelmekte, 5 üyesi ise doğrudan Devlet Başkanı tarafından atanmaktadır. Kalan sandalyelerden 10 tanesi eyalet valileri, 16 tanesi ise bölgesel kabile şefleri, 2 tanesi ise Devlet Başkanı ile Başbakan için ayrılmaktadır. Ülke, Emmerson Mnangagwa tarafından yönetilmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Yaklaşık 16 milyon nüfusa sahip olan ülkenin resmi dili İngilizce olmakla birlikte; Shona ve Ndebele gibi yerel diller de konuşulmaktadır. Nüfusun %99,4'ü bu iki etnik gruba mensuptur. Nüfusun yarısı Sinkretik (Hristiyanlık ile yerel inançların bağdaştırılması), %25'i Hristiyan, %24'ü de diğer yerel inançlara bağlı kesimden oluşmaktadır. Ülkede kentleşme oranı oldukça düşük olup nüfusun yalnızca %32'si şehirlerde yaşamaktadır. En önemli kentleri; başkent Harare, Bulawayo, Chitungwiza ve Gweru'dur.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Zimbabve'nin başlıca doğal kaynakları; Kömür, krom cevheri, asbest, altın, nikel, bakır, demir cevheri, vanadyum, lityum, kalay ve platin grubu metallerdir. Zimbabve'nin başlıca tarım ürünleri; Mısır, pamuk, tütün, buğday, kahve, şeker kamışı, yer fıstığıdır, koyun, keçi ve domuz ise başlıca hayvancılık ürünleridir. Tarım, ülke GSMH'nin % 15,5 katkı sağlayan ve ekonomi ve istihdam açısından Zimbabve'nin önemli sektörüdür. Tarımda makineleşme, ihracat için mahsul ve/veya stratejik mahsullerin üretilmesi, bahçe bitkileri, tarım ekipmanının yenilenmesi ve hayvancılık Zimbabve'de öne çıkan alanlardır.

Ülkenin imalat sanayisi; Madencilik, çelik, ağaç ürünleri, çimento, kimyasallar, gübre, giyim ve ayakkabı, gıda maddeleri ve içeceklerden oluşmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	35,99	31,49	32,42	47,08	49,73	50,48	47,4	49,15
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	8,4	6,2	4,1	3,6	3,5	3,3	3,3	3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	2 323	1 991	2 006	2 857	2 962	2 953	2 723	2 772
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	98,5	193,4	314,5	222,4	128,1	72,3	52,3	20,8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	1	1	0,9	-0,7	-0,8	-0,9	-1,1	-1,1
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	15,49	15,82	16,16	16,48	16,79	17,1	17,41	17,73
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	59,8	98,4	95,4	56,9	52,2	48,2	48,4	42,7

*Tahmini veriler

Kaynak: IMF

2009 yılına kadar kötü bir dönemden geçen Zimbabve ekonomisi, 2010 yılından itibaren büyüme kaydetmektedir. Yurt dışında çalışan ve sayıları 3,5 milyonu bulan Zimbabveli işçilerin gelirleri ülke ekonomisi açısından oldukça önemlidir.

Zimbabve'de son dönemde ekonomik büyüme kaydetmesine rağmen yine de ekonominin kırılgan yapısı devam etmektedir. Kırılgan yapıya sebep olan en önemli etkenlerden başlıcaları; siyasi belirsizlik, sürdürülemeyen dış borç yükü, likidite zorlukları, eski teknoloji ve makinelerle faaliyet gösteren sektörler, altyapı eksiklikleri ile yetersiz enerji ve su arzıdır.

Zimbabve içinde bulunduğu ekonomik ve mali sorunlar sebebiyle uzun yıllardan beri IMF'nin programlarını takip etmektedir.

Zimbabve'de 2000 yılında uygulamaya konan toprak Reformu Programı nedeniyle Amerika Birleşik Devletleri (ABD) 2001 ve Avrupa Birliği (AB) 2002 yılında Zimbabve'ye yönelik yaptırım rejimlerini hayata geçirmiştir. Diğer yandan, AB tarafından uygulanan silah ambargosu devam etmekle birlikte yaygın insan hakları ihlalleri sebebiyle 2002 yılından itibaren AB'nin Zimbabve'ye uyguladığı ekonomik ve ticari yaptırımlar 2014 Kasım ayında kaldırılmıştır.

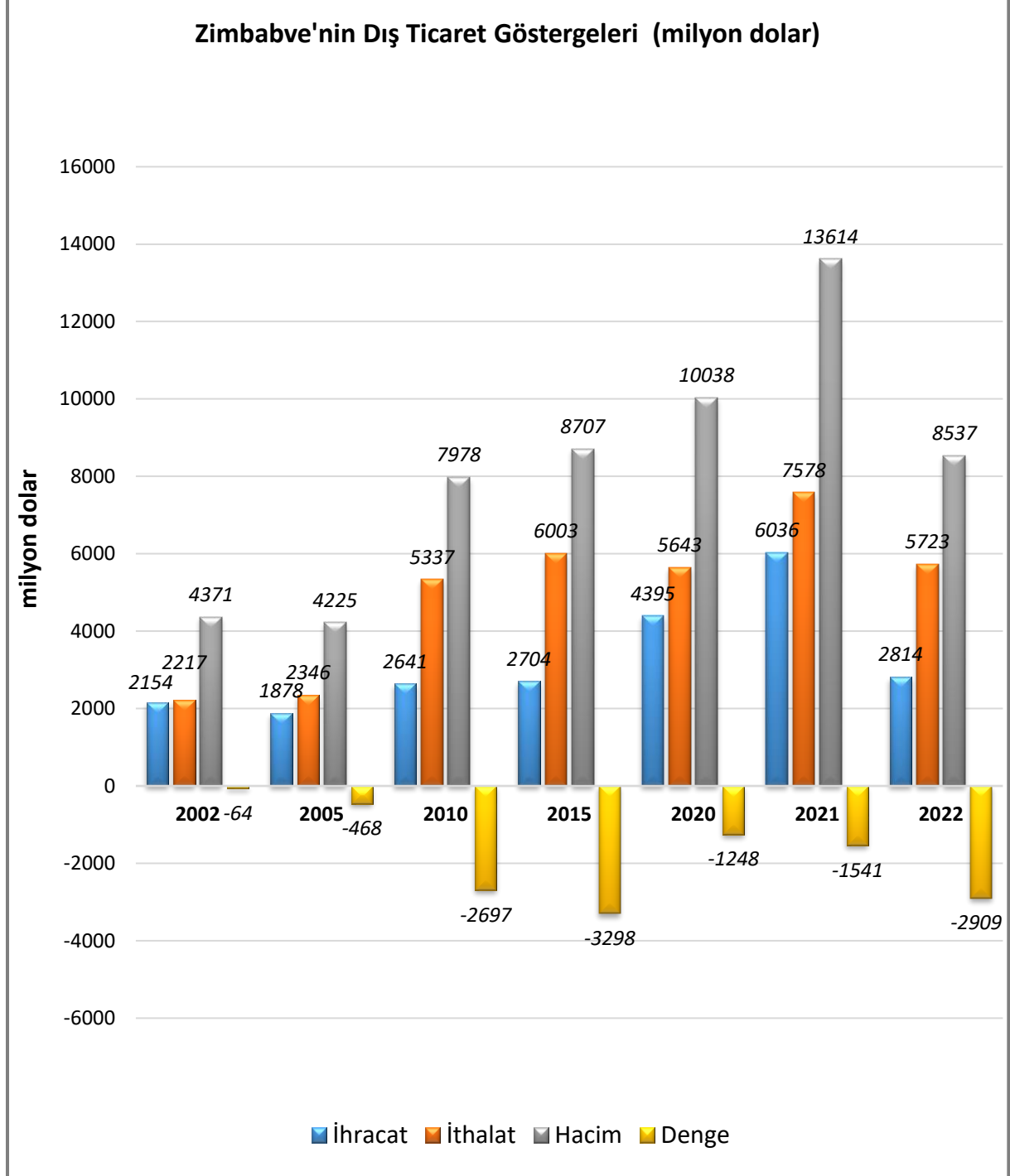
Zimbabve ekonomisi maden ihracatına ve tarım ürünlerine bağımlı olarak gelişmektedir. Zimbabve ekonomisi, yapısal problemler (altyapı eksiklikleri, elektrik kesintileri ve yolsuzluk), bunları düzenleyici eksiklikler, kullanılan eski teknoloji, dış borç yükü nedeniyle likidite zorlukları içinde bulunmaktadır. Tarım, ülke GSMH'nin % 15,5 katkı sağlayan ve ekonomi ve istihdam açısından Zimbabve'nin önemli sektörüdür.

IMF verilerine göre Zimbabve ekonomisinin 2023 yılında yüzde 4,1 oranında büyüyeceğini tahmin edilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

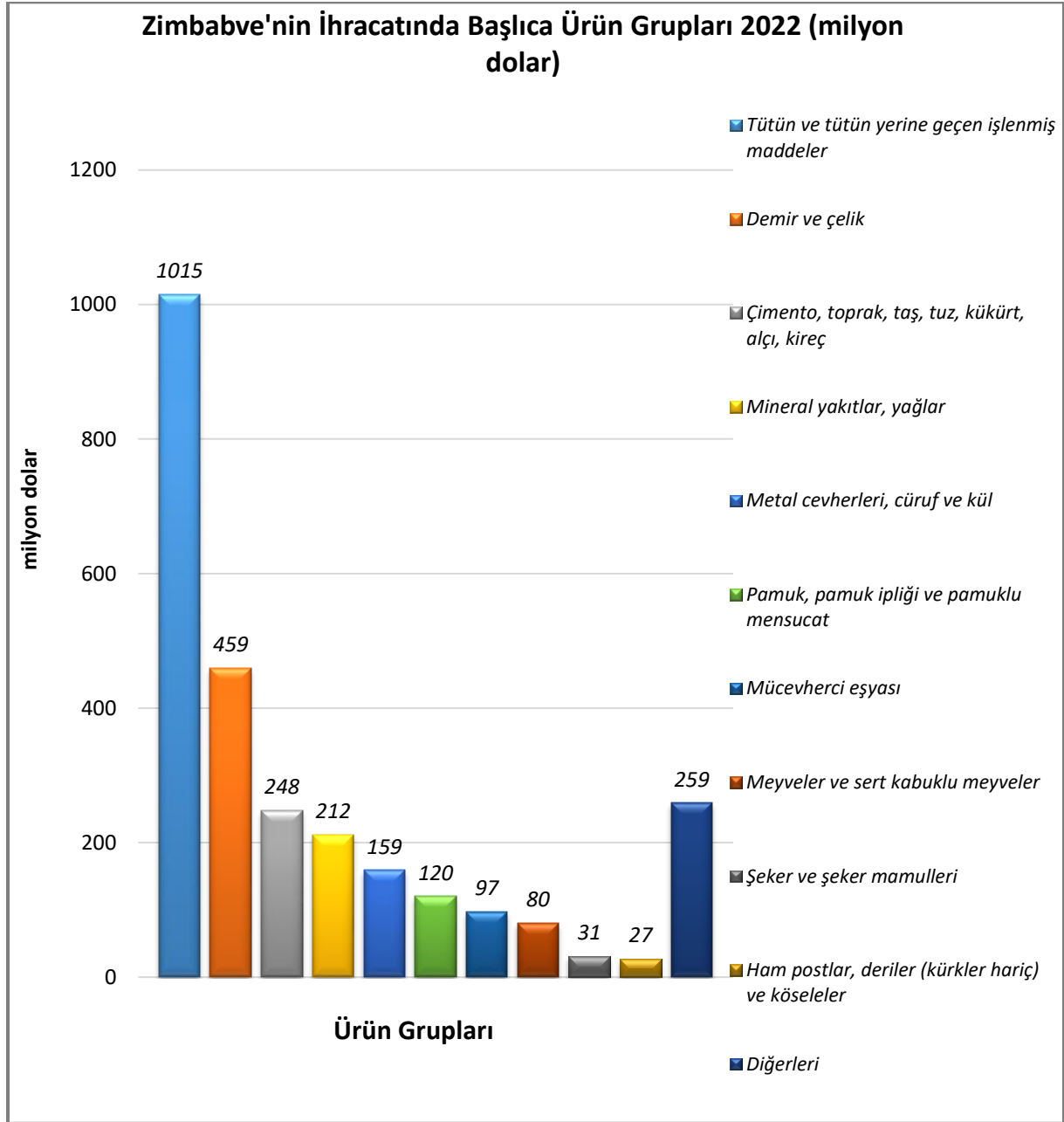
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

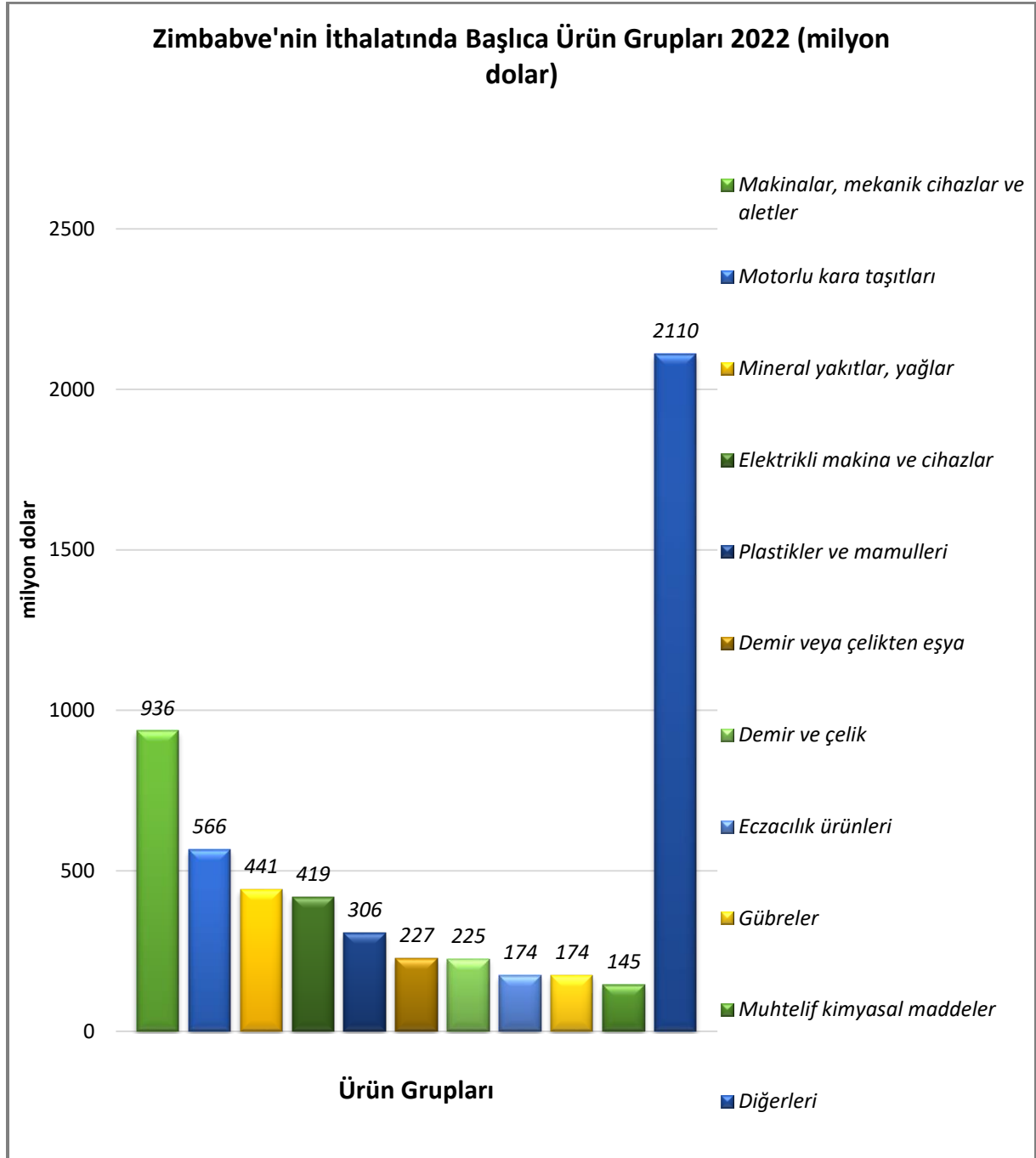
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

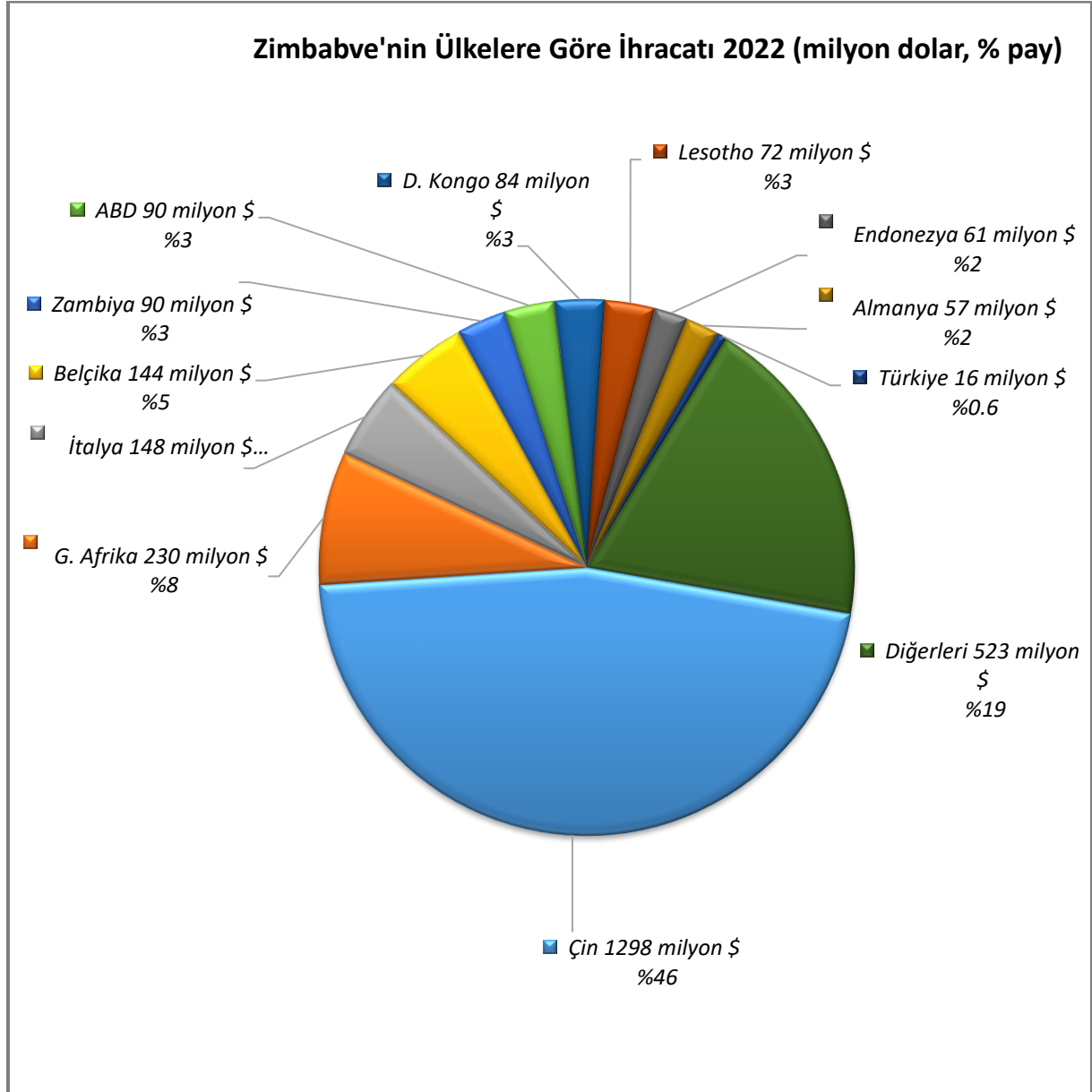

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

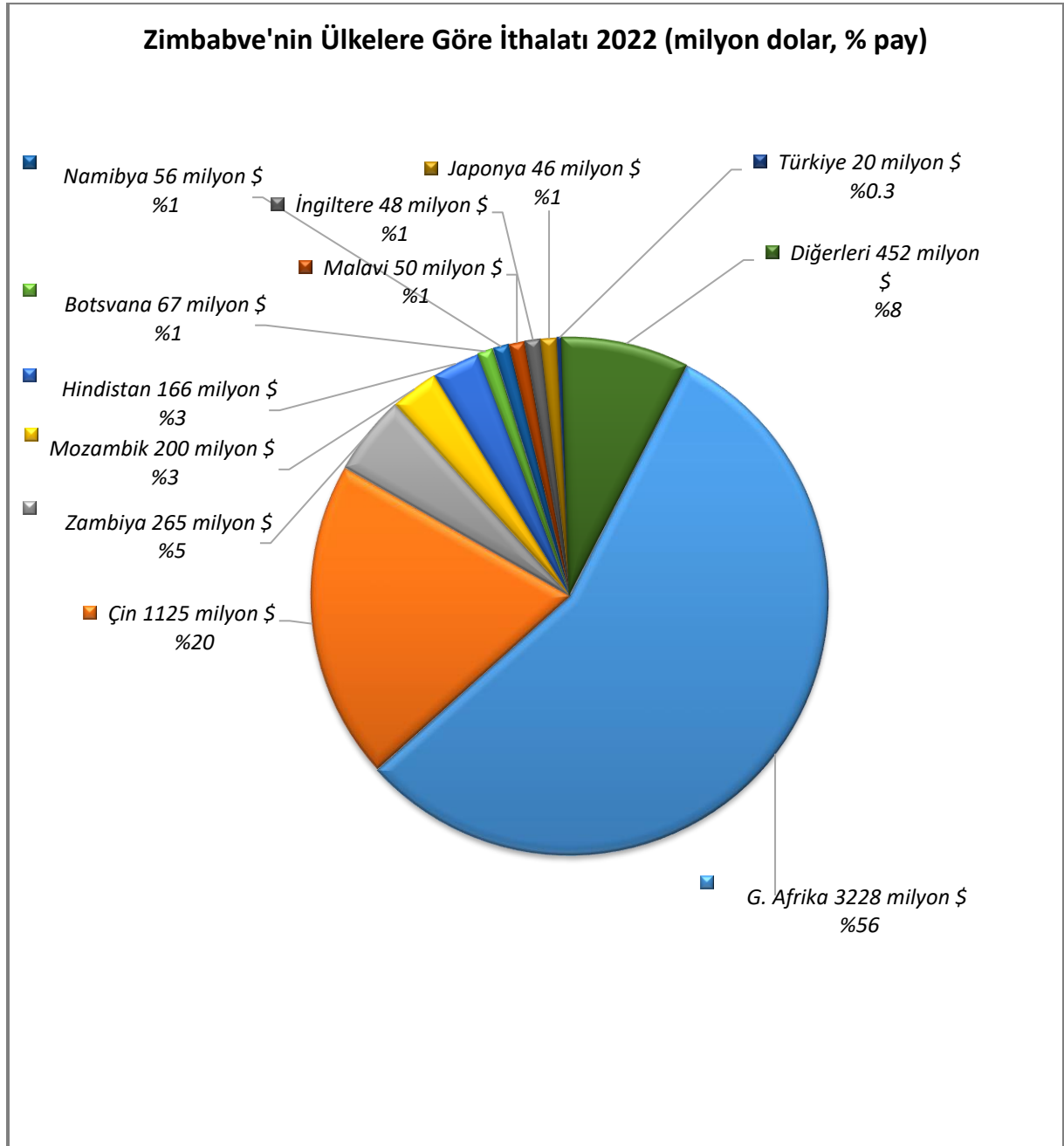
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) 2023 yılı Dünya Yatırım Raporu'na göre Zimbabve, 2022 yılında 342 milyon dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 120. Sıradadır. 2020-2022 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 786 milyon dolar olan Zimbabve, 2022 yılında 6 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 125. sıradadır.

Zimbabve'de başta madencilik olmak üzere, tarım, altyapı, enerji, agro-processing, turizm, sağlık, giyim ve tekstil imalat, konut, bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT) alanlarında yatırım imkânları mevcuttur.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

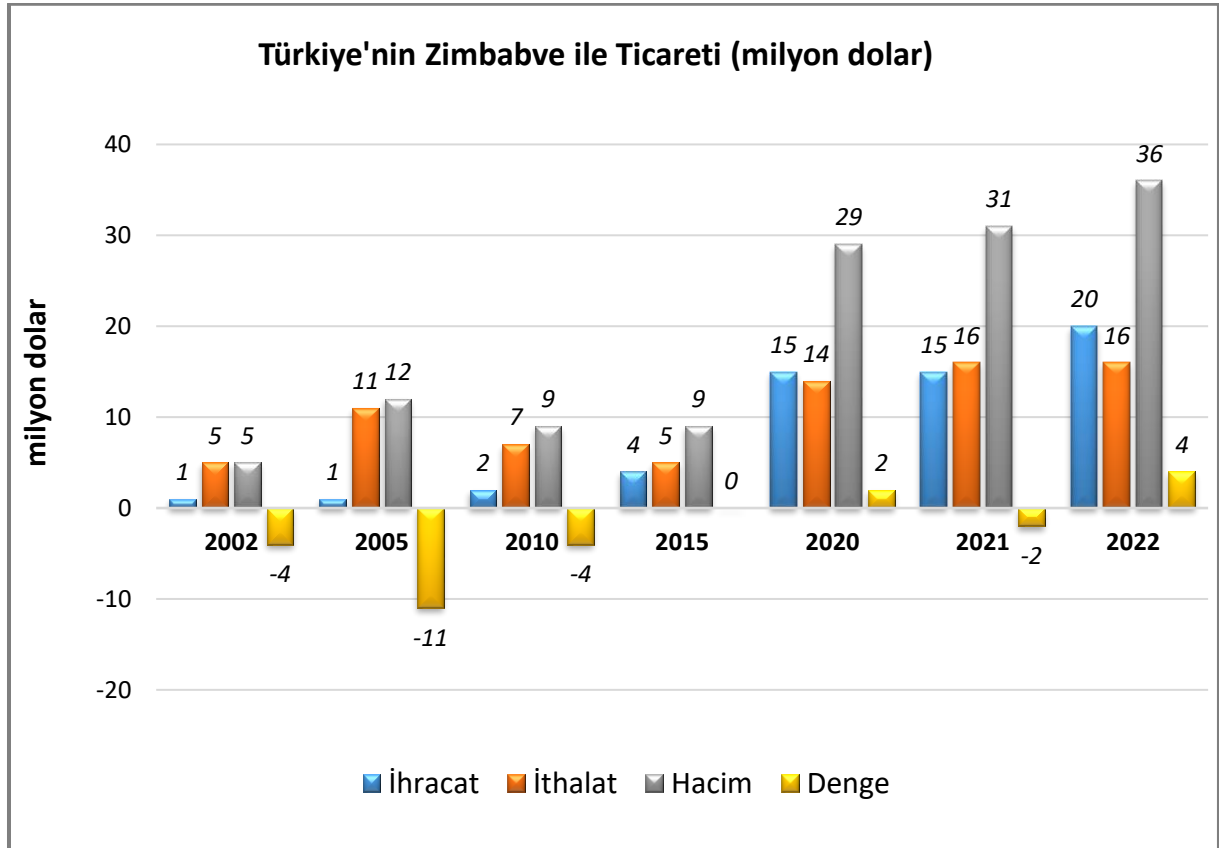
Genel Durum

Zimbabve'ye yönelik ihracatımız yaklaşık olarak, 2020 yılında 15,3; 2021 yılında 14,7; 2022 yılında ise 20 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Zimbabve'den ithalatı; 2020 yılında 14; 2021 yılında 16; 2022 yılında 16 milyon dolar olmuştur.

Zimbabve'ye 2022 yılında en çok ihracatını gerçekleştirdiğimiz ürünler; Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya, römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları, toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirler, traktörler, selüloz ve kimyasal türevleri (ilk şekilde), demir veya alaşımsız çelikten teller, karayolu taşıtları için aksam ve parçaları olarak sıralanmaktadır.

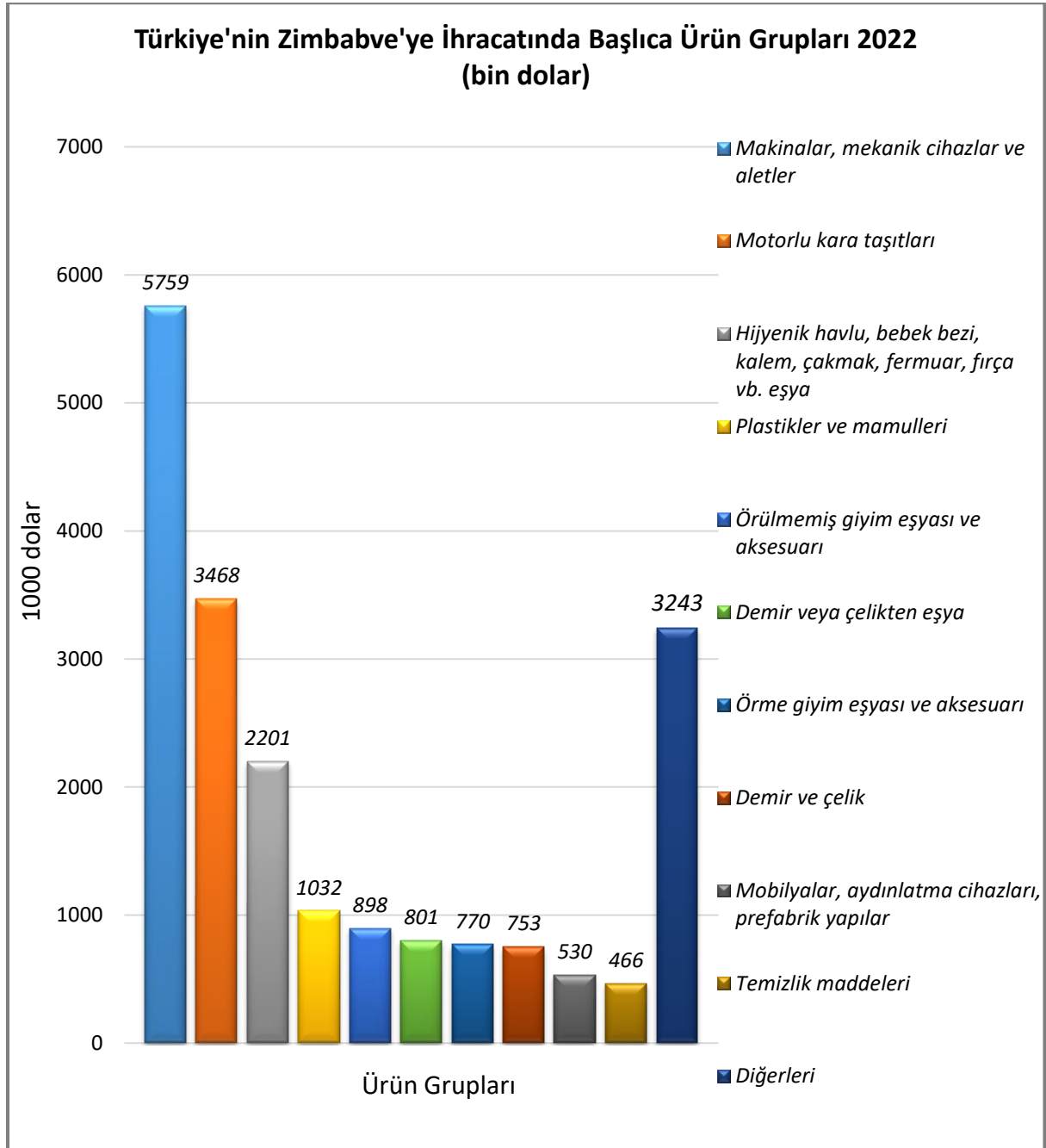
Söz konusu ülkeden 2022 yılında en çok ithalatını gerçekleştirdiğimiz ürünler sırasıyla: yaprak tütün ve tütün döküntüleri, tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler ve elmaslar şeklindedir.

Türkiye-Zimbabve Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

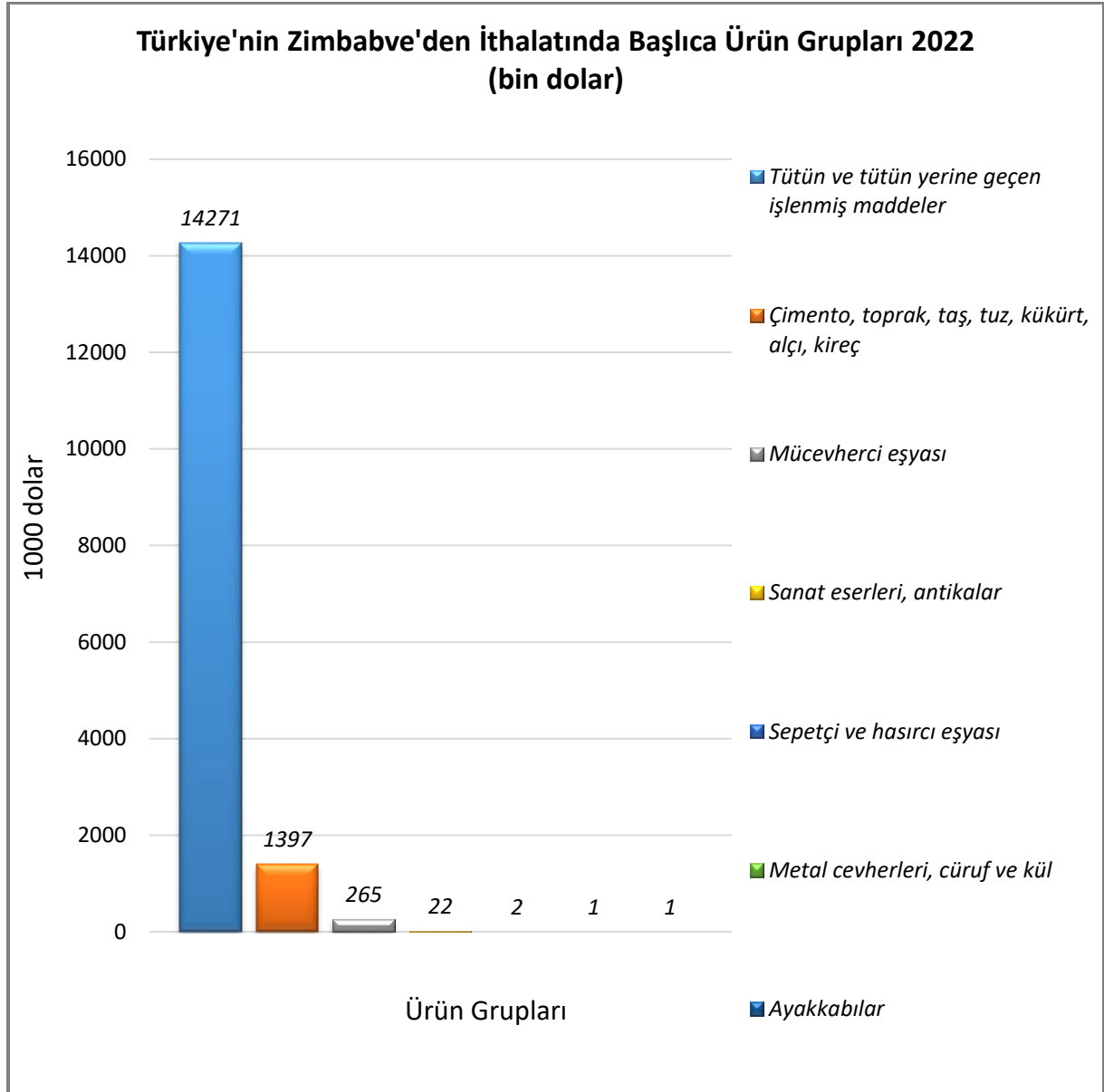
Türkiye'nin Zimbabve'ye İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Zimbabve'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Zimbabve'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022*	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			4 394 831	6 036 173	2 814 022	100	-53,4
1.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	741 384	780 532	975 997	34,7	25
2.	7202	Ferro alyajlar	140 173	305 618	454 137	16,1	48,6
3.	2530	Tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler	9 534	24 206	160 811	5,7	564,3
4.	2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	45 652	44 811	135 645	4,8	202,7
5.	2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	37 590	81 389	128 883	4,6	58,4
6.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	26 498	79 912	115 415	4,1	44,4
7.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	5 047	8 556	80 215	2,9	837,5
8.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	140 978	165 691	79 675	2,8	-51,9
9.	2516	Granit, porfir, bazalt, gre ve yontulmaya/inşaata elverişli diğer taşlar	20 370	28 042	71 777	2,6	156
10.	2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülusalari ve esansları	27 241	20 580	38 543	1,4	87,3
11.	805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	7 846	10 949	34 393	1,2	214,1
12.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	75 522	15 646	29 084	1	85,9
13.	4103	Diğer ham post ve deriler	29 377	28 569	24 055	0,9	-15,8
14.	810	Diğer meyveler (taze)	3 704	7 145	19 329	0,7	170,5
15.	902	Çay	16 282	16 061	16 862	0,6	5

Kaynak: Trademap *tahmini

EK-2: Zimbabve'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022*	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			5 643 095	7 577 619	5 722 537	100	-24,5
1.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	147 474	193 953	222 163	3,9	14,5
2.	2716	Elektrik enerjisi	153 926	152 095	197 847	3,5	30,1
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 042 693	1 184 528	149 834	2,6	-87,4
4.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	53 269	91 583	131 636	2,3	43,7
5.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	62 214	127 060	117 693	2,1	-7,4
6.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	110 435	251 068	112 251	2	-55,3
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	134 046	189 984	97 500	1,7	-48,7
8.	8703	Otomobiller	108 742	121 225	92 443	1,6	-23,7
9.	8701	Traktörler	103 924	123 404	83 711	1,5	-32,2
10.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	36 156	67 972	67 955	1,2	0
11.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	26 818	38 198	67 623	1,2	77
12.	1001	Buğday ve mahlut	102 719	80 609	66 556	1,2	-17,4
13.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	35 974	218 016	66 458	1,2	-69,5
14.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	63 118	42 134	65 440	1,1	55,3
15.	1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	128 385	222 528	63 483	1,1	-71,5

Kaynak: Trademap *tahmini

EK-3: Zimbabve'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022*	Pay (% , 2022)	Değişim (% , 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		4 394 831	6 036 173	2 814 022	100	-53,4
1.	Çin	872 724	960 121	1 298 454	46,1	35,2
2.	G. Afrika	112 370	186 682	230 452	8,2	23,4
3.	İtalya	84 787	125 161	147 640	5,2	18
4.	Belçika	149 798	115 781	144 133	5,1	24,5
5.	Zambiya	63 371	80 217	90 123	3,2	12,3
6.	ABD	37 999	44 243	89 771	3,2	102,9
7.	D. Kongo	36 991	66 058	84 262	3	27,6
8.	Lesotho	2 233	5 864	71 940	2,6	1126,8
9.	Endonezya	57 576	80 626	61 275	2,2	- 24
10.	Almanya	32 404	40 150	57 421	2	43
11.	Hollanda	65 771	37 918	56 168	2	48,1
12.	Fransa	46 040	59 772	39 839	1,4	-33,3
13.	Polonya	23 545	29 241	37 534	1,3	28,4
14.	Mozambik	17 754	26 370	32 256	1,1	22,3
15.	Botsvana	27 351	37 888	27 357	1	-27,8
...
20.	Türkiye	13 637	16 478	15 960	0,6	-3,1

Kaynak: Trademap –Zimbabve verileri *tahmini

EK-4: Zimbabve'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022*	Pay (% , 2022)	Değişim (% , 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		5 643 095	7 577 619	5 722 537	100	-24,5
1.	G. Afrika	2 219 764	2 927 887	3 227 868	56,4	10,2
2.	Çin	524 709	920 006	1 124 587	19,7	22,2
3.	Zambiya	105 744	198 558	265 138	4,6	33,5
4.	Mozambik	109 795	211 106	199 773	3,5	-5,4
5.	Hindistan	166 827	188 852	166 226	2,9	- 12
6.	Botsvana	33 170	44 906	67 088	1,2	49,4
7.	Namibya	23 411	38 183	55 614	1	45,7
8.	Malavi	35 285	36 653	50 107	0,9	36,7
9.	İngiltere	52 572	55 523	48 335	0,8	-12,9
10.	Japonya	14 852	21 465	45 606	0,8	112,5
11.	Almanya	48 755	46 007	42 892	0,7	-6,8
12.	ABD	46 419	45 134	41 117	0,7	-8,9
13.	İtalya	15 636	18 189	28 350	0,5	55,9
14.	Mısır	16 094	24 033	28 021	0,5	16,6
15.	Belçika	17 254	25 827	26 413	0,5	2,3
...
20.	Türkiye	15 347	14 731	19 921	0,3	35,2

Kaynak: Trademap –Zimbabve verileri *tahmini

Ek-5: Türkiye'nin Zimbabve'ye İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% , 2022)	Değişim (% , 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			15 347	14 731	19 921	100	35,2
1.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	711	1 361	2 181	10,9	60,2
2.	8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları	58	795	1 544	7,8	94,2
3.	8432	Toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirler	633	898	1 236	6,2	37,6
4.	8701	Traktörler	743	946	1 114	5,6	17,8
5.	3912	Selüloz ve kimyasal türevleri (ilk şekilde)	0	171	938	4,7	448,5
6.	7217	Demir veya alaşımsız çelikten teller	227	0	724	3,6	0
7.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	367	381	551	2,8	44,6
8.	8436	Tarla ve bahçe tarımına, ormancılığa, kümes hayvancılığına, arıcılığa mahsus diğer makina ve cihazlar, civciv makinaları	0	10	477	2,4	4670
9.	3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	50	83	446	2,2	437,3
10.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	245	188	419	2,1	122,9
11.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	557	400	404	2	1
12.	8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	2 817	264	395	2	49,6
13.	7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	47	309	382	1,9	23,6
14.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	186	405	376	1,9	-7,2
15.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	0	0	350	1,8	0

Kaynak: Trademap –Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Zimbabve'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021- 2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			13 637	16 478	15 960	100	-3,1
1.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	11 940	12 489	14 271	89,4	14,3
2.	2530	Tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler	1 136	915	1 397	8,8	52,7
3.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	0	0	265	1,7	0
4.	9703	Heykel veya yontu sanatının orijinal eserleri (yapıldığı madde ne olursa olsun)	0	7	22	0,1	214,3
5.	4602	Sepetçi ve hasırcı eşyası, luffadan yapılmış eşya	0	0	2	0	0
6.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	0	0	1	0	0
7.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	0	0	1	0	0

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri